

Stefana Dečanskog 125, 76300 Bijeljina

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU

za 2023. godinu

Bijeljina, februar 2024. godine

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. OPŠTE INFORMACIJE O DRUŠTVU	3
a. Osnivanje i razvoj.....	3
b. Osnovni podaci.....	3
c. Organi upravljanja.....	3
d. Organizaciona šema i struktura zaposlenih.....	4
e. Djelatnost.....	5
f. Kreditni proizvodi.....	5
3. PROCJENA OČEKIVANOG BUDUĆEG RAZVOJA DRUŠTVA	7
4. NAJVAŽNIJE AKTIVNOSTI U VEZI ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA	8
5. INFORMACIJA O OTKUPU UDJELA	8
6. REGULATORNI OKVIR	8
7. MIKROKREDITNI SEKTOR RS I POLOŽAJ DRUŠTVA NA TRŽIŠTU	9
8. FINANSIJSKE INFORMACIJE	11
a. Skraćeni godišnji finansijski izvještaji.....	11
b. Prikaz rezultata poslovanja	114
c. Informacije o bonitetu Društva	15
d. Poslovanje Društva	176
e. Značajni događaji nastali u periodu od datuma završetka poslovne godine do datuma izrade Godišnjeg izvještaja o poslovanju za 2022. godinu.....	20
9. VRSTE I IZLOŽENOST RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU	21 a.
b. Kreditni rizik.....	222
c. Kamatni rizik	222
d. Rizik koncentracije	233
e. Rizik zemlje.....	233
f. Operativni rizik.....	244
10. SUDSKI POSTUPCI	24
11. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA	25
12. EKSRERNALIZOVANE AKTIVNOSTI	25
13. SPREČAVANJE PRANJA NOVCA (SPN) I FINANSIRANJE TERORISTIČKIH AKTIVNOSTI (FTA)	25

Likvidnosn

1. UVOD

U skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 94/15) i Zakona o MKO (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 64/06 i 114/11) sačinjen je izvještaj o poslovanju MKD „Privrednik“ d.o.o. Bijeljina (u daljem tekstu: Društvo).

2. OPŠTE INFORMACIJE O DRUŠTVU

a. Osnivanje i razvoj

Društvo je počelo sa radom 2017. godine, na osnovu dobijene saglasnosti za rad od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske. Društvo je osnovano u pravnom obliku privrednog društva kapitala sa ograničenom odgovornošću. Svrha osnivanja Društva je obavljanje poslova odobravanja mikrokredita kao osnovne djelatnosti i u manjem obimu drugih poslova predviđenih Zakonom o mikrokreditnim organizacijama.

b. Osnovni podaci

U narednoj tabeli dati su osnovni podaci o Društvu.

Puno poslovno ime	Mikrokreditno društvo „PRIVREDNIK“ d.o.o. Bijeljina
Skraćeno poslovno ime	MKD „PRIVREDNIK“ d.o.o. Bijeljina
Pravni oblik	Društvo sa ograničenom odgovornošću
Sjedište i adresa	Stefana Dečanskog 125, Bijeljina
Matični broj	11155626
Šifra djelatnosti	64.92 – ostalo odobravanje kredita
Registracioni sud	Okružni privredni sud u Bijeljini
Matični broj subjekta upisa	59-01-0035-17
JIB	4.40417E+12
Oznaka i broj u Registru emitenata Komisije za HOV RS	08-13-11/20
Telefon	+387 55 241 123
E-mail	office@mkd-privrednik.com
Web	http://mkd-privrednik.com

c. Organi upravljanja

Organi upravljanja su:

- ✓ Skupština,
- ✓ Upravni odbor,
- ✓ Odbor za reviziju,
- ✓ Direktor.

Vlasnička struktura na 31.12.2023. godine prikazana je u narednoj tabeli:

Red.br.	Naziv / ime i prezime	Kapital u KM	Učešće
1	Duvan ad Bijeljina	350,000	35,00 %
2	Tanja Mihajlović Sekulić	175,000	17,50 %
3	Aleksandra Mihajlović Savić	175,000	17,50 %
4	Davor Pejić	100,060	10,00 %
5	Slobodan Mihajlović	100,000	10,00 %
6	Ružica Janković	100,000	10,00 %
	Ukupno:	1.000.060	100,00 %

Članovi upravnog odbora:

- ✓ Tanja Mihajlović Sekulić, predsjednik,
- ✓ Đorđe Slavinjak, član,
- ✓ Savo Stevanović, član.

Članovi odbora za reviziju:

- ✓ Borka Stoparić, predsjednik,
- ✓ Milena Tomić, član,
- ✓ Gordana Đukić, član.

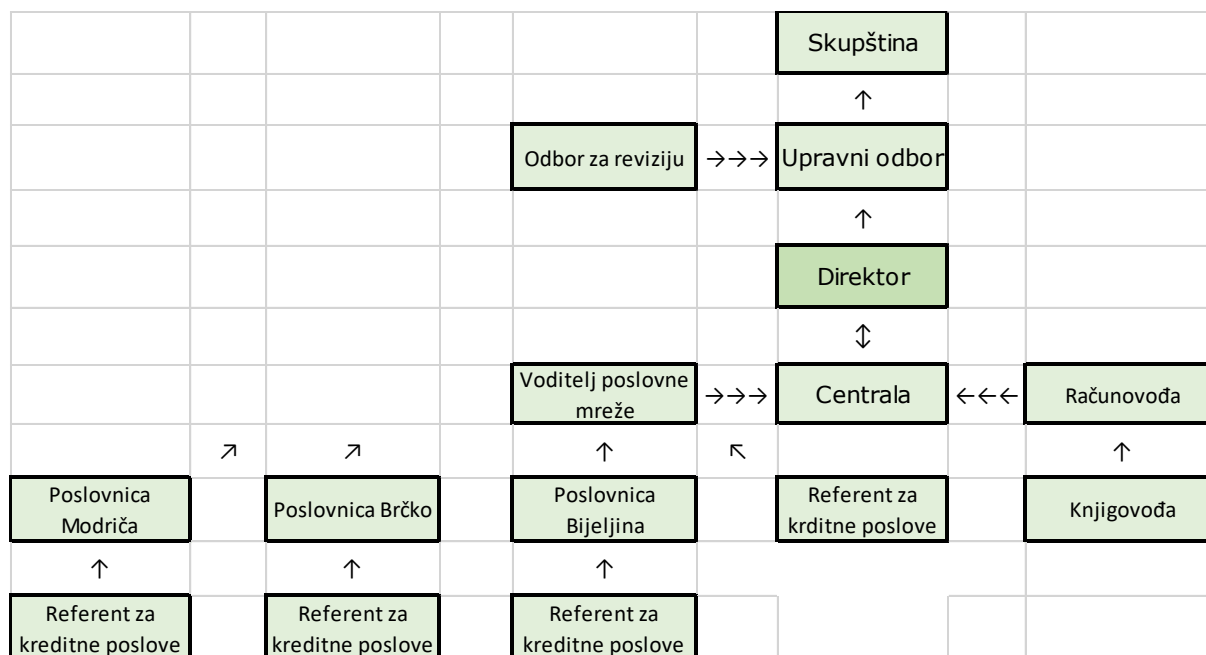
Direktor Društva je Davor Pejić.

d. Struktura zaposlenih i organizaciona šema

→ Ukupan broj zaposlenih je na 31.12.2023. godine čini 9 radnika sa sljedećom starosnom strukturom i školskom spremom:

Struktura zaposlenih prema godinama starosti			Struktura zaposlenih prema stručnoj spremi		
godine	broj radnika	% učešća	stručna sprema	broj radnika	% učešća
31-35	0	0.00%	SSS	1	11.11%
36-40	2	22.22%	VŠS	2	22.22%
41-45	3	33.33%	VSS	5	55.56%
46-50	2	22.22%	MR	1	11.11%
preko 50	2	22.22%	DR	0	0.00%
Ukupno:	9	100.00%	Ukupno:	9	100.00%

→ Zaposleni popunjavaju radna mjesta sadržana u sljedećoj organizacionoj šemi:

e. Djelatnost

Osnovna djelatnost Društva je 64.92 – ostalo odobravanje kredita.

Društvo je nedepozitna finansijska institucija koja upravlja svojom imovinom u skladu sa Zakonom o mikrokreditnim organizacijama Republike Srpske, s ciljem poboljšanja materijalnog položaja korisnika mikrokredita, povećanja zaposlenosti, i pružanja podrške razvoju preduzetništva. Društvo djeluje u skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima Republike Srpske, ako Zakonom o mikrokreditnim organizacijama Republike Srpske nije drugačije propisano obzirom na njegovo lex specialis dejstvo.

Društvo obavlja registrovanu djelatnost u centrali čije je sjedište u Bijeljini, ul. Stefana Dečanskog 125, kao i u tri poslovne jedinice:

- ✓ u poslovnoj jedinici u Bijeljini, ulica Svetog Save 74,
- ✓ u poslovnoj jedinici u Brčko distriktu, ulica Uzunovića br. 7 i
- ✓ u poslovnoj jedinici u Modriči, ulica Trg Jovana Raškovića bb.

f. Kreditni proizvodi

Društvo u ponudi ima sljedeću lepezu mikrokredita:

- ✓ Krediti za poljoprivredu,
- ✓ Krediti za registraciju vozila,
- ✓ Krediti za registraciju vozila-plus,
- ✓ Krediti za penzionere,
- ✓ Robni krediti,
- ✓ Potrošački (nenamjenski) krediti
- ✓ Studentski krediti,
- ✓ Krediti za refinansiranje,
- ✓ Brzi krediti,
- ✓ Start-up krediti,

- ✓ Krediti za pravna lica i preduzetnike,

- ✓ Krediti iz sredstava IRB-a:
 - Stambeni krediti,
 - Krediti za početne poslovne aktivnosti,
 - Krediti za mikrobiznis u poljoprivredi.

→ **Krediti za poljoprivredu** se odobravaju licima upisanim u registar poljoprivrednih gazdinstava kod APIF-a i licima koja su upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava na području Brčko Distrikta BiH uz maksimalan iznos do 50.000 KM. Namjena kredita je kupovina poljoprivredne mehanizacije, kupovina osnovnog stada, kupovina poljoprivrednog zemljišta, podizanje farmi i ostalo vezano za primarnu poljoprivrednu proizvodnju. Poljoprivredni krediti se odobravaju uz jednokratnu otplatu na rok od 12 mjeseci i NKS od 9% - 16%, i anuitetnu otplatu na rok do 60 mjeseci uz NKS od 9% - 16%. Naknada za obradu zahtjeva je od 1% do 2,5% zavisno od roka, min 40 KM. Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

→ **Krediti za registraciju vozila** su namjenjeni za registraciju i osiguranje putničkih i terenih vozila, uz maksimalan iznos do 3.000 KM. Rok otplate je do 12 mjeseci, u mjesečnim anuitetima. Ovi krediti se odobravaju bez kamate i naknade za obradu zahtjeva, prema ugovorima o poslovno tehničkoj saradnji potpisanom između Društva i osiguravajućih kuća. Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

→ **Krediti za registraciju vozila-plus** su namjenjeni za registraciju i osiguranje putničkih i terenih vozila, uz maksimalan iznos do 3.000 KM. Rok otplate je do 12 mjeseci, u mjesečnim anuitetima. NKS kod ovih kredita iznosi 13%, a naknada za obradu zahtjeva 30 KM fiksno. Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

→ **Krediti za penzionere** su namijenjeni penzionerima do navršениh 75 godina starosti u trenutku otplate posljednje rate. Iznos kredita je do 8.000 KM sa rokom otplate do 48 mjeseci. Iznos i rok mogu biti veći u zavisnosti od starosti, kreditne istorije, kreditne sposobnosti klijenta i obezbjeđenja kredita. NKS je od 18% - 22%, a naknada za obradu zahtjeva do 2,5%, min 50 KM. Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

→ **Robni krediti** su namjenjeni plaćanju robe pravnim licima sa kojima je Društvo sklopilo ugovor o kreditiranju prodaje robe sa rokom do 12 mjeseci i maksimalnom iznosu do 3.000 KM, bez naknade za obradu zahtjeva i kamate. Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

→ **Potrošački (nenamjenski) krediti** se odobravaju svim kreditno sposobnim fizičkim licima u iznosu do 20.000 KM sa rokom do 60 mjeseci i anuitetnom otplatom. NKS je od 18% - 24% a naknada za obradu kreditnog zahtjeva je do 2,5%, min 50 KM. Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

→ **Studentski krediti** su namjenjeni za pokriće troškova školarine na visokoškolskoj instituciji. Iznos kredita je do 50.000 KM, rok do 36 mjeseci, anuitetno. Obavezno je sudužništvo roditelja ili staratelja a obezbjeđenje je u zavisnosti od iznosa kredita i kreditne sposobnosti sudužnika. NKS je od 17% - 19% i naknada za obradu kreditnog zahtjeva do 2,5%, min 50 KM. Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

→ **Krediti za refinansiranje** su namijenjeni za refinansiranje jednog ili više kreditnih zaduženja koji su odobreni u proteklom periodu u iznosu do 50.000 KM i rokom otplate do 60 mjeseci, anuitetno. NKS je 17% - 20% i naknada za obradu kreditnog zahtjeva je

do 2,5%, min 50 KM. Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

→ **Brzi krediti** se odobravaju hitno u roku do 24 sata, u iznosu do 2.000 KM i rokom otplate do 18 mjeseci anuitetno. NKS je 26% - 28% i naknada za obradu zahteva do 2,5%,

min 50 KM. Obezbjedenje kredita je zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

→ **Start-up krediti** su namjenjeni: preduzetnicima i pravnim licima čija je istorija poslovanja kraća od 24 mjeseca, socijalnim preduzećima bez obzira na dužinu poslovanja i biznisima koji nisu pokrenute ali imaju održivu poslovnu ideju i tržišni potencijal. Makimalan iznos ovih kredita je do 20.000 KM i rokom otplate do 48 mjeseci, anuitetno. NKS je od 17% - 20% a naknada za obradu kreditnog zahtjeva do 2,5%, min 50 KM. Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije vlasnika.

→ **Kreditni za pravna lica i preduzetnike** su namijenjeni za nabavku osnovnih i obrtnih sredstava a korisnici su samostalni preduzetnici i pravna lica. Iznos kredita je do 50.000 KM i rokom otplate do 72 mjeseca. NKS je od 9% - 22%, naknada za obradu kreditnog zahtjeva je 0,5%, min 100 KM. Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije.

→ **Kreditni iz sredstava IRB-a** se odobravaju u skladu sa uslovima IRB-a i ugovorom potpisanim između IRB-a i Društva za kreditiranje sljedećih namjena:

- ✓ Stambeni krediti,
- ✓ Krediti za početne poslovne aktivnosti,
- ✓ Krediti za mikrobiznis u poljoprivredi.

3. PROCJENA OČEKIVANOG BUDUĆEG RAZVOJA DRUŠTVA

Budući način razvoj Društva sadržan je u njegovoj viziji, misiji i vrijednostima.

Vizija Društva je da postane jaka i prepoznatljiva organizacija koja će svojim imenom i djelovanjem afirmirati, širiti i razvijati misiju mikrokreditiranja i mikrofinansiranja, uz aktivnu poslovnu usmjerenost prema klijentima, što će doprinjeti njihovom poslovnom i ličnom prosperitetu, te socijalnom i ekonomskom razvoju sredina u kojima djeluje.

Misija društva se ogleda u finansijskom podržavanju potreba klijenata putem lepeze kreditnih proizvoda namjenjenih radno aktivnom stanovništvu i penzionerima, poljoprivrednim gazdinstvima, preduzetnicima i pravnim licima.

Namjera poslovanja Društva je razumijevanje potreba klijenata i uticaj na povećanje životnog standarda i unapređenje kvaliteta života, uz jednostavan pristup finansijskim sredstvima.

Vrijednosti na kojima počiva rad u Društvu su ujedno osnova za budući rast, koji je zasnovan na sljedećim smjernicama:

- ✓ Pojednostavljena procedura odobrenja i brza realizacija plasmana;
- ✓ Profesionalni odnos zaposlenih prema klijentima po principu "Upoznaj svog klijenta";
- ✓ Širenje baze klijenata kroz promotivne usluge postojećim i novim klijentima;
- ✓ Unapređenje znanja i stručne osposobljenosti zaposlenih;
- ✓ Težnja ka stalnom usavršavanju i unapređenju kvaliteta rada;

- ✓ Oprezan rast kroz pažljivu procjenu kreditne sposobnosti klijenta.

Izvještaji CBBiH i entitetskih Agencija za bankarstvo iz godine u godinu pokazuju trend povećanja aktive kod finansijskih institucija što ukazuje da je poslovni ambijent za razvoj

mikrokreditnih društava povoljan, i pored činjenice da postoji 15 mikrokreditnih organizacija sa sjedištem u Republike Srpske.

Društvo trenutno posluje na teritoriji regije Bijeljina, Brčko distrikta i Modriče. Tokom 2023. godine u planu je priprema za širenje poslovne mreže Društva na područje dobojske i zvrničke regije, akvizicijom spoljnih saradnika i pripremom za otvaranje poslovne jedinice. Ovakav princip širenja procjenjujemo sigurnim, a otvaranje poslovne jedinice je planirano nakon ostvarenja tržišnog učešća odnosno dostizanja nivoa kreditnog portfolija koji bi bio osnova profitabilnog poslovanja buduće poslovne jedinice. Rast poslovanja treba da obezbijedi kontinuirani rast ukupne aktive i pasive te adekvatanu stopu profita.

Pravci strategija poslovanja Društva za naredni period mogu se ogledati u sljedećem:

- ✓ Stabilnom rastu kreditnog portfolija,
- ✓ Adekvatnim upravljanjem nivoom dospjelih potraživanja, posebno nekvalitetnih kredita,
- ✓ Širenju baze klijenata (zadržavanjem postojećih i dovođenjem novih klijenata),
- ✓ Jačanju konkurentske pozicije Društva,
- ✓ Podizanjem nivoa efektivnosti i efikasnosti poslovanja,
- ✓ Kadrovskom i finansijskom jačanju,
- ✓ Unapređenjem softvera i hardvera,
- ✓ Širenju poslovanja kroz povećanje broja poslovnica,
- ✓ Ponudu novih kreditnih proizvoda prilagođenih potrebama klijenata
- ✓ Povećanju nivoa profitabilnosti.

4. NAJVAŽNIJE AKTIVNOSTI U VEZI SA ISTRAŽIVANJEM I RAZVOJEM

Strateški pravci razvoja Društva u narednih pet godina su:

- ✓ Porast bilansne sume za minimalno 25% godišnje,
- ✓ Povećanje godišnjeg broja klijenata 20% godišnje,
- ✓ Uvođenje novog softverskog rješenja sa unapređenim modulima za aplikativnu podršku poslovnih aktivnosti,
- ✓ Konstantno unapređenje sistema upravljanja rizicima i troškovima sa akcentom na uravljanju portfolijom loših kredita, naplatom dospjelih potraživanja, praćenju i analizi kretanja referentne kamatne stope i procjeni uticaja iste na cijenu izvora i cijenu plasmana,
- ✓ Analiza novih tržišta i širenje poslovne mreže,
- ✓ Razvoj novih proizvoda,
- ✓ Kadrovsko jačanje,
- ✓ Razvoj novih marketinških alata.

5. INFORMACIJE O OTKUPU VLASTITIH UDJELA

Društvo nije vršilo otkup vlastitih udjela.

6. REGULATORNI OKVIR

Društvo kao mikrokreditna institucija posluje u okviru pozitivnih pravnih propisa koji regulišu rad mikrokreditnog sektora u Republici Srpskoj. Osim propisa (zakona, odluka i uputstva), koje propisuje Agencija za bankarstvo Republike Srpske kao regulator i supervizor poslovanja Društva, primjenjuju se i zakoni koji regulišu rad privrednih društava, zakoni o obligacionim odnosima, zakoni o računovodstvu i reviziji i dr.

U toku 2023. godine od značajnih izmjena u pozitivnim pravnim propisima koji regulišu rad Društva izdvaja se primjena novog Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za bake i druge finansijske organizacija (Sl. Gl. Br 86/22).

Agencija za bankarstvo Republike Srpske je u toku 2023. godine vršila Sveobuhvatnu kontrolu poslovanja Društva.

7. MIKROKREDITNI SEKTOR RS I POLOŽAJ DRUŠTVA NA TRŽIŠTU

Uparedna analiza i poređenje sa poslovnim okruženjem je rađena na osnovu posljednjeg Izvještaja o stanju mikrokreditnog sektora Republike Srpske na dan 30.09.2023. godine i na osnovu Izvještaja sa podacima o mikrokreditnom sektoru na 31.12.2023. godine, a koji su objavljeni na internet stranici Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Na osnovu Izvještaja o stanju u mikrokreditnom sektoru Republike Srpske na dan 30.09.2023. godine, koji je objavljen na internet stranici Agencije za bankarstvo Republike Srpske pripremljene su sljedeće informacije:

→ Sa sjedištem u Republici Srpskoj registrovano je 15 mikrokreditnih organizacija (13 MKD i 2 MKF) koje obavljaju poslovanje iz sjedišta MKO i iz 226 organizacionih dijelova (42 filijala i 184 ostala organizaciona dijela).

R. br	MIKROKREDITNA ORGANIZACIJA	Direktor	Bruto aktiva	Bruto kredit	Ukupan kapital MKD/Ulog MKF	Neto dobit/ gubitak MKD i neto višak/ manjak prihoda nad rashodima MKF	Broj zaposlenih
1	MKD „Mikrofin“ d.o.o. Banja Luka	Milena Haneš	435,175	376,980	144,668	31,525	377
2	MKD „FinCredit“ d.o.o. Banja Luka	Sladan Budiša	65,987	54,270	16,532	2,394	70
3	MKD „Credis“ a.d. Banja Luka	Dragan Katana	17,250	13,723	4,787	355	33
4	MKD „Pro fin“ Istočno Sarajevo	Gordana Čorović	15,471	12,428	2,039	730	28
5	MKD „Prvo penzionersko mikrokreditno društvo“ a.d. Banja Luka	Vwsna Todorović	14,914	13,929	1,771	1,221	12
6	„Brčko gas penzionersko mikrokreditno društvo“ a.d. Banja Luka	Bojana Todorović Kukrika	11,819	11,464	4,039	767	20
7	MKD „Privrednik“ d.o.o. Bijeljina	Davor Pejić	8,958	7,811	1,511	262	9
8	MKD „Digital finance international“ d.o.o. Banja Luka	Dragan Danojević	8,180	3,203	2,427	1,145	44
9	MKD „Taurus“ d.o.o. Banja Luka	Milorad Despotović	7,348	6,920	1,125	230	10
10	MKD „Zdravo“ d.o.o. Banja Luka	Jelica Galić	6,234	5,669	2,749	111	14
11	MKD „Flex Credit“ d.o.o. Banja Luka	Nikolay Panchev	6,238	4,522	1,071	-430	93
12	MKD „Auris“ a.d. Banja Luka	Radenko Vujić	5,247	4,228	1,723	408	14
13	MKF „Prodest“ Banja Luka	Dragan Ostojić	2,778	2,141	436	38	6
14	MKD „Prodest“ doo Banja Luka	Nikola Luburić	1,904	1,242	616	16	3
15	MKF „Pro fin“ Istočno Sarajevo	Jelena Lučić	1,333	423	1,278	51	9
	UKUPNO:		608,836	518,953	186,772	38,823	742
	Učedče Društva		1.47%	1.51%	0.81%	0.67%	1.21%

Društvo se prema osnovnim parametrima za rangiranje položaja mikrokreditnih organizacija sa sjedištem u Republici Srpskoj, a kao što je prikazana u prethodnoj tabeli, nalazi na sljedećem mjestu:

- ✓ Prema bruto aktivima na sedmom mjestu,
- ✓ Prema bruto kreditima na sedmom mjestu,
- ✓ Prema bruto kapitalu (nekamatonskom, trajnom izvoru) na desetom mjestu,
- ✓ Prema neto dobiti na devetom mjestu,
- ✓ Prema broju zaposlenih na dvanaestom mjestu.
- ✓

Bruto aktiva po zaposlenom na nivou Društva iznosi 995 hilj. KM i veća je u odnosu na vrijednost bruto aktive po zaposlenom na nivou mikrokreditnog sektora Republike Srpske za 174 hilj. KM gdje iznosi 821 hilj. KM.

→ **Položaj i kretanje osnovnih pokazatelja poslovanja Društva na 31.12.2023.** godine poređeni su sa pokazateljima poslovanja sadržanim u Izvještaju o mikrokreditnom sektoru Republike Srpske na 31.12.2023. godine:

- ✓ **Ukupna aktiva na 31.12.2023 godine iznosi:** U MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj 617.825 hilj. KM, u odnosu na 31.12.2022. godine porasla je procentualno za (+) 14 p.p. ili u apsolutnoj vrijednosti za (+) 78.037 hilj. KM.
U Društva iznosi 8.383 hilj. KM, u odnosu na prethodnu poslovnu godinu porasla je procentualno za (+) 37,76% ili u apsolutnom iznosu (+) 2.299 hilj. KM.
Rast pokazatelja aktive je iznad prosjeka mikrokreditnog sektora Republike Srpske.
- ✓ **Ukupni krediti (bruto) na 31.12.2023. godine iznose:** U MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj 544.560 hilj. KM i čine 88,14% ukupne aktive, u odnosu na 31.12.2022. godine porasli su procentualno za (+) 21 p.p.
U Društva iznose 8.163 hilj. KM i čine 97,38% ukupne aktive, u odnosu na 31.12.2022. godine porasli su procentualno za (+) 36,13 p.p.
Rast pokazatelja kredita je iznad prosjeka mikrokreditnog sektora Republike Srpske.
- ✓ **Novčana sredstva na 31.12.2023. godine iznose:** U MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj 36.539 hilj. KM i čine 5,91 % ukupne aktive, u odnosu na 31.12.2022. godine opala su (-) 15 p.p.
U Društva iznose 336 hilj. KM i čine 4,01% aktive, u odnosu na 31.12.2022. godine porasla su (+) 65,49 p.p.
Rast pokazatelja novčanih sredstava je iznad prosjeka mikrokreditnog sektora Republike Srpske.
- ✓ **Ukupne obaveze na 31.12.2023. godine iznose:** U MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj 433.345 hilj. KM i čine 70,14% pasive, u odnosu na 31.12.2022. godine porasle su (+) 18,78 p.p.
U Društva iznose 6.990 hilj. KM i čine 83,38% poslovne pasive u odnosu na 31.12.2022. godine porasle su (+) 44,59 p.p.
Rast pokazatelja obaveza (pozajmice, krediti, obveznice, PVR, ostala pasiva) je procentualno iznad prosjeka mikrokreditnog sektora Republike Srpske.
- ✓ **Ukupan kapital na 31.12.2023. godine iznosi:** U MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj 184.480 hilj. KM i čini 29,21% pasive, u odnosu na 31.12.2022. godine porastao je (+) 29,86 p.p.
U Društva iznosi 1.393 hilj. KM, čini 16,62% poslovne pasive u odnosu na 31.12.2022. godine porastao je (+) 11,49 p.p.
Rast pokazatelja kapitala je procentualno iznad prosjeka mikrokreditnog sektora Republike Srpske.
- ✓ **Bruto dobit na 31.12.2023. godine iznosi:** U MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj 46.176 hilj. KM, veća je u odnosu na 31.12.2022. godine za (+) 70 p.p.
U Društva iznosi 399 hilj. KM, veća je u odnosu na 31.12.2022. godine za (+) 57.29 p.p.
Rast pokazatelja neto dobiti je procentualno ispod prosjeka mikrokreditnog sektora Republike Srpske.

✓ **Prinos na ukupnu aktivu (ROA=neto dobit/ukupna imovina) na 31.12.2023. godine iznosi:** na nivou MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj 6,78%, a na nivou Društva 16,62%.

Rast pokazatelja prinosa na ukupnu aktivu Društva je procentualno iznad prosjeka mikrokredtnog sektora Republike Srpske.

✓ **Prinos na sopstveni kapital (ROE = neto dobit/ukupan kapital) na 31.12.2022. godine iznosi:** u MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj 22,71% a na nivou Društva 25,75% (prinos na osnovni kapital Društva iznosi 35,87%).

Rast pokazatelja prinosa na ukupan kapital je procentualno iznad prosjeka mikrokredtnog sektora Republike Srpske.

8. FINANSIJSKE INFORMACIJE

a. Skraćeni godišnji finansijski izvještaji

U nastavku slijedi prikaz skraćenih godišnjih finansijskih izvještaja Društva za 2022. i 2023. godinu.

SKRAĆENI BILANS STANJA NA 31.12.2023. GODINE (U KM)					
R. br.	Naziv pokazatelja	AOP	2023	2022	Index (1/2)*100
I	AKTIVA (IMOVINA)		1	2	3
1.	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	001	336,080	203,076	165.49
2.	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	013	8,006,548	5,848,417	136.90
2.1.	020-Potraživanja za kamate i naknade		39,161	32,360	121.02
2.2.	029-IV potraživanja kamata i naknada		-30,883	-25,169	122.70
2.3.	10-Kratkoročni krediti		1,472,036	1,083,710	135.83
2.4.	10-IV kratkoročnih kreditau DV		-33,017	-28,157	117.26
2.5.	11-Dugoročni krediti u DV sa deviznom klauzulom		6,524,799	4,765,612	136.91
2.6.	11-IV dugoročnih kredita u DV sa deviznom klauzulom		-172,071	-136,284	126.26
2.7.	180-Dospjeli kratkoročni krediti		32,694	28,309	115.49
2.8.	182-Dospjeli dugoročni ktediti		134,086	101,697	131.85
2.9.	190-Razgraničena potraživanja za obračunate nedospjele kamate		39,743	26,339	150.89
3.	9.Nekretnine postrojenja i oprema	023	33,749	18,021	187.28
3.1.	302-Nekretnine postrojenja i oprema		78,152	52,966	147.55
3.2.	309-IV nekretnina, postrojenja i opreme		-44,403	-34,945	127.07
4	12.Nematerijalna sredstva	026	4,134	0	0.00
4.1.	313-Softver		19,747	15,060	131.12
4.2.	319-IV Softvera		-15,613	-15,060	103.67
5	Ostala sredstva i potraživanja	032	2,844	14,554	19.54
7	A. UKUPNA SREDSTVA	033	8,383,355	6,084,068	137.79
8	B. VANBILANSNA EVIDENCIJA	034	1,535	2,690	57.06
9	V. UKUPNA SREDSTVA I VANBILANSNA EVIDENCIJA	035	8,384,892	6,086,758	137.76
II	PASIVA				
1	Finansijske obaveze poamortizovanoj vrijednosti	102	6,634,659	4,589,781	144.55
1.1.	Uzeti krediti (od IRB-a i poslovnih banaka)	105	1,692,030	1,130,621	149.65
1.2.	2.5. Izdati dužnički instrumenti (obveznice)	107	1,747,629	1,069,160	163.46
1.3.	2.6. Ostale finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti (pozajmice do 12 mj.)	108	3,195,000	2,390,000	133.68
2	Obaveze za porez na dobit	110	13,126	17,934	73.19
3	7. Ostale obaveze	116	342,504	226,832	150.99
4	A. Ukupne obaveze	117	6,990,289	4,834,547	144.59
5	1. Akcijski kapital	118	1,000,060	1,000,060	100.00
6	3. Rezerve	123	34,290	22,965	149.31
7	5. Dobit	131	358,716	226,496	158.38
8	7. Kapital koji pripada vlasnicima matičnog društva	137	1,393,066	1,249,521	111.49
9	B. UKUPAN KAPITAL	139	1,393,066	1,249,521	111.49
10	V. UKUPNE OBAVEZE	140	8,383,355	6,084,068	137.79
11	G. VANBILANSNA EVIDENCIJA	141	1,535	2,690	57.06
12	D. UKUPNE OBAVEZE, KAPITAL I VANBILANSNA EVIDENCIJA	142	8,384,892	6,086,758	137.76

→ **Aktiva** - U izvještajnoj 2023. godini ukupneto aktiva Društva (bilansna i vanbilansna) u vrijednosti od 8.384 hilj. KM je u odnosu na prethodnu poslovnu godinu veća za (+) 37,76 p.p. ili u apsolutnom iznosu (+) 2.298 hilj. KM. U stukturi neto aktive učestviju sljedeći značajni pokazatelji poslovanja:

- ✓ Finansijska sredstva, apsolutne vrijednosti 8.006 hilj. KM, predstavljaju 95,49% ukupne aktive. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je rast apsolutne vrijednosti (+) 2.158 hilj. KM ili (+) 36,90 p.p.
- ✓ Gotovina i gotovinski ekvivalenti, apsolutne vrijednosti 336 hilj. KM, predstavljaju 4,01% ukupne aktive. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je rast apsolutne vrijednosti (+) 133 hilj. KM ili (+) 65,49 p.p.

- ✓ Ostali pokazatelji poslovanja, apsolutne vrijednosti 43 hilj. KM, predstavljaju 0,48% ukupne aktive. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je rast u vrijednosti (+) 6 hilj. KM ili (+) 21,93 p.p.
- ✓ Vanbilansna aktiva, apsolutne vrijednosti 1 hilj. KM, predstavlja 0,02% ukupne aktive. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je pad od (-) 42.94 p.p.

→ **Pasiva** – U izvještajnoj 2023. godini rast pasive je srazmjeran rastu neto aktive kako u procentualnom tako i u apsolutnom iznosu. U strukturi pasive učestvuju sljedeći značajni pokazatelji poslovanja:

- ✓ Ukupne obaveze, apsolutne vrijednosti 6.990 hilj. KM, predstavljaju 83.37% ukupne pasive. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je rast apsolutne vrijednosti (+) 2.156 hilj. KM ili (+) 44,59 p.p.
- ✓ Ukupan kapital, apsolutne vrijednosti 1.393 hilj. KM, predstavljaju 16,61% ukupne pasive. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je rast apsolutne vrijednosti (+) 144 hilj. KM ili (+) 11,49 p.p.
- ✓ Vanbilansna pasiva, apsolutne vrijednosti 1 hilj. KM, predstavlja 0,02% ukupne pasive. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvarila je pad od (-) 42.94 p.p.

SKRAĆENI BILANS USPJEHA NA 31.12.2023. GODINE (U KM)					
R. br.	Naziv pokazatelja		2023	2022	Index (1/2)*100
A	PRIHODI		1	2	3
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	201	1,032,677	740,075	139.54
2.	Rashodi od kamata i slični rashodi po efektivnoj kamatnoj stopi	205	237,456	202,118	117.48
3.	Neto prihodi/(rashodi)od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi (201 - 205) (+/-)	208	795,221	537,957	147.82
4.	Prihodi od naknada i provizija	209	159,981	171,108	93.50
5.	Rashodi od naknada i provizija	210	48,851	27,180	179.73
6.	Neto prihodi/(rashodi)od naknada i provizija (209 - 210) (+/-)	211	111,130	143,928	77.21
7.	Obezvrijeđenje finansijskih sredstava i rezervisanja (213 do 219) (+/-)	212	-46,361	-26,115	177.53
7.1.	(Neto kreditni gubici) /neto smanjenje ranije priznatih kreditnih gubitaka od finansijskih sr. po amortizovanoj vrijednosti	213	-46,361	-26,115	177.53
8.	Ostali prihodi	243	10,659	4,880	218.42
9.	Troškovi zaposlenih	244	363,090	300,794	120.71
10.	Troškovi amortizacije	245	10,011	9,290	107.76
11.	Ostali troškovi i rashodi	246	98,464	96,837	101.68
12.	Dobit iz redovnog poslovanja prije oporezivanja	249	399,084	253,729	157.29
13.	Porez na dobit	257	-40,368	-27,234	148.23
14.	Dobit iz redovnog poslovanja (249+257)	258	358,716	226,495	158.38
15.	Dobit	261	358,716	226,495	158.38

b. Prikaz rezultata poslovanja

→ **Prihodi Društva** – iznose 1.297 hilj. KM, veći su u odnosu na prethodnu poslovnu godinu (+) 281 hilj. KM ili (+) 27.67 p.p. U strukturi prihoda učestvuju sljedeći osnovni pokazatelji poslovanja:

- ✓ Prihodi od kamata, po osnovu kredita apsolutne vrijednosti 1.033 hilj. KM, predstavljaju 79,60% ukupnih prihoda. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je rast apsolutne vrijednosti (+) 293 hilj. KM ili (+) 39.54 p.p.
- ✓ Prihodi od provizija i naknada u domaćoj valuti, apsolutne vrijednosti 160 hilj. KM, predstavljaju 12,33% ukupnih prihoda. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je pad apsolutne vrijednosti (-) 11 hilj. KM ili (-) 6,27 p.p.
- ✓ Prihodi od ukidanja indirektnog otpisa plasmana, apsolutne vrijednosti 94 hilj. KM, predstavljaju 7,25% ukupnih prihoda. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je pad apsolutne vrijednosti (-) 7 hilj. KM ili (-) 8,39 p.p.

- ✓ Ostali prihodi, apsolutne vrijednosti 10 hilj. KM, predstavljaju 0,82% ukpnih prihoda. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je rast od (+) 8 hilj. KM ili (+) 347,25 p.p.

→PRIHODI u KM				
Konto	Naziv pokazatelja	2022	2023	Index 23/22
700/701/702	Prihod od kamata po osnovu kredita	740,075	1,032,677	139.54
712/713	Prihodi od provizija u domaćoj valuti	170,678	159,981	93.73
718/719	Prihodi od ostalih naknada u domaćoj valuti	430	0	0.00
740	Prihodi od ukidanja indirektnog otpisa plasm.	102,624	94,012	91.61
778	Ostali prihodi	2,383	10,658	447.25
	UKUPNI PRIHODI:	1,016,190	1,297,328	127.67

→ **Rashodi Društva** - iznose 898 hilj. KM, veći su u odnosu na prethodnu poslovnu godinu za (+) 136 hilj. KM ili (+) 17,81%. U strukturi rashoda učestvuju sljedeći osnovni pokazatelji poslovanja:

- ✓ Rashodi o od kamata, apsolutne vrijednosti 237 hilj. KM, predstavljaju 26.44% ukupnih rashoda. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je rast apsolutne vrijednosti (+) 35 hilj. KM ili (+) 17,48 p.p.
- ✓ Rashodi naknada i provizija - prema poslovnim bankama, apsolutne vrijednosti 8 hilj. KM, predstavljaju 0,94% ukupnih rashoda. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je rast apsolutne vrijednosti (+) 2 hilj. KM ili (+) 41,52 p.p.
- ✓ Rashodi ostalih naknada i provizija - prema institucijama(ABRS, CRK, CRHOV, Berza, broker i sl.) , apsolutne vrijednosti 40 hilj. KM, predstavljaju 4,49% ukupnih rashoda. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je rast apsolutne vrijednosti (+) 26 hilj. KM ili (+) 176,65 p.p.
- ✓ Rashodi od indirektnog otpisa plasmana, apsolutne vrijednosti 140 hilj. KM, predstavljaju 15,63% ukupnih rashoda. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je rast apsolutne vrijednosti (+) 14 hilj. KM ili (+) 11,19 p.p.
- ✓ Rashodi bruto zarada, apsolutne vrijednosti 361 hilj. KM, predstavljaju 40,16% ukupnih rashoda. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je rast apsolutne vrijednosti (+) 62 hilj. KM ili (+) 20,88 p.p.
- ✓ Ostali lični rashodi – neoporezivi dio toplog obroka, apsolutne vrijednosti 2 hilj. KM, predstavljaju 0,26% ukupnih rashoda. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren pad od (-) 17,56 p.p.
- ✓ Rashodi materijala, apsolutne vrijednosti 16 hilj. KM, predstavljaju 1,74% ukupnih rashoda. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je rast apsolutne vrijednosti (+) 3 hilj. KM ili (+) 27,99 p.p.
- ✓ Rashodi proizvodnih usluga , apsolutne vrijednosti 64 hilj. KM, predstavljaju 7.08% ukupnih rashoda. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je rast apsolutne vrijednosti (+) 4 hilj. KM ili (+) 6,11 p.p.
- ✓ Rashodi amortizacije, apsolutne vrijednosti 10 hilj. KM, predstavljaju 1,11% ukupnih rashoda. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je rast od (+) 7,76 p.p.
- ✓ Nematerijalni troškovi, apsolutne vrijednosti 10 hilj. KM, predstavljaju 1,15% ukupnih rashoda. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je rast od (+) 1,70 p.p.
- ✓ Troškovi poreza i doprinosa, apsolutne vrijednosti 7 hilj. KM, predstavljaju 0,80% ukupnih rashoda. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je padt apsolutne vrijednosti (-) 12 hilj. KM ili (-) 61,64 p.p.
- ✓ Ostali rashodi, apsolutne vrijednosti 2 hilj. KM, predstavljaju 0,20% ukupnih rashoda. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je pad (-) 7,39 p.p.

-RASHIDI u KM				
Konto	Naziv pokazatelja	2022	2023	Index 23/22
600/601/602/603/604/605	Rashodi kamata po osnovu pozajmica, zajmova, kamata i HOV u domaćoj valuti	202,119	237,456	117.48
610/611	Rashodi naknada i provizija u domaćoj valuti	5,990	8,477	141.52
615/616	Rashodi naknada i provizija u stranoj valuti	21	0	0.00
617	Rashodi ostalih naknada i provizija	14,594	40,374	276.65
640	Rashodi indirektnog otpisa plasmana	126,243	140,372	111.19
650 do 653	Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada	298,444	360,757	120.88
655	Ostali lični rashodi	2,830	2,333	82.44
660	Troškovi materijala	12,182	15,592	127.99
661	Troškovi proizvodnih usluga	59,900	63,562	106.11
662	Troškovi amortizacije	9,290	10,011	107.76
664	Nematerijalni troškovi	10,112	10,284	101.70
665	Troškovi po osnovu poreza i doprinosa	18,761	7,197	38.36
669/677/678/679	Ostali rashodi	1,975	1,829	92.61
	UKUPNI RASHIDI:	762,460	898,244	117.81

→ **Neto dobit** - Društvo je sa 31.12.2023. godine iskazalo neto dobit u iznosu od 359 hilj. KM, i rast u apsolutnoj vrijednosti od (+) 132 hilj. KM ili (+) 58,38%.

POSLOVNI REZULTAT u KM				
Naziv pokazatelja	2022	2023	Index 23/22	
Bruto dobit	253,729	399,083	157.29%	
Neto dobit	226,495	358,715	158.38%	

→ **Tokovi gotovine** – Gotovinska sredstva i gotovinski ekvivalenti na 31.12.2023. godine iznose 336 hilj. KM i u odnosu na prethodnu poslovnu godinu porasli su za (+) 133 hilj. KM ili (+) ili 65,50 p.p. Ovo je rezultat na jednoj strani negativnog neto tok gotovine iz poslovne aktivnosti u vrijednosti od (-) 1.633 hilj. KM, i negativnog neto novčani tok iz aktivnosti investiranja u vrijednosti od (-) 30 hilj. KM, te na drugoj strani pozitivnog neto novčani tok iz aktivnosti finansijske u visini od (+) 1.796 hilj. KM.

SKRAĆENI IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE NA 31.12.2023. GODINE (U KM)					
R. br.	Naziv pokazatelja		2023	2022	Index (1/2*100)
			1	2	3
1.	TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI				
A	Neto tok gotovine iz poslovne aktivnosti	324	-1,633,128	-1,022,206	159.77
2.	TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA				
B	Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja (ulaganja)	346	-29,873	-2,299	1,299.39
3.	TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA				
V	Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja	363	1,796,005	1,049,083	171.20
4.	Neto povećanje smanjenje gotovinskih ekvivalenata (A+B+V)	364	133,004	24,578	541.15
5.	Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda	365	203,075	178,497	113.77
6.	Efekti promjene deviznih kurseva gotovine i gotovinskih ekvivalenata	366	0	0	0.00
7.	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVALENTI NA KRAJU PERIO	367	336,079	203,075	165.50

c. Informacije o bonitetu Društva

U 2023. godini Društvo je poslovalo ekonomično, rentabilno i solventno, a zaduženost je na nivou zaduženosti mikrokreditnog sektora, što potvrđuju pokazatelji u nastavku.

→ **Finansijska moć Društva** se mjeri njegovom sposobnošću da ostvarenim prihodima pokrije razne kategorije fiksnih obaveza. Najvažnije je obezbijediti srazmjeran odnos poslovne dobiti i obaveza odnosno troškova pasivnih kamata. Što je veći dobijeni raspon između ova dva pokazatelja veća je finansijska moć Društva što znači da pokriće kamata iz operativnog poslovanja treba da bude minimalno 1.

FINANSIJSKA SNAGA			
Naziv pokazatelja	Odnos pokazatelja	2022.	2023
Pokrivenost troškova kamata (pasivnih kamata)	Poslovni dobitak / troškovi kamata	1.12	1.51

Društvo ostvaruje operativni rezultat koji je veći od troškova kamata, odnosno troškovi kamata su 1,51 puta pokriveni operativnim rezultatom.

→ **Moć zarađivanja Društva** je najbolji indikator rentabilnosti koja se ispoljava kroz rentabilnost investiranog kapitala, stopu rentabilnosti sopstvenog kapitala i stopu rentabilnosti osnivačkog kapitala. Društvo je tokom analizirane dvije godine poslovanja ostvarilo sledeći položaj pokazatelja rentabilnost:

RENTABILNOST INVESTICIONOG KAPITALA			
Naziv pokazatelja	Odnos pokazatelja	2022.	2023
Stopa rentabilnosti investicionog kapitala	(Neto dobit + Troškovi kamata) / (Sopstveni kapital + Dugoročne obaveze) * 100	13.43%	13.15%

Na ukupnu vrijednost investicionog kapitala Društvo generiše 13,15% neto dobiti uvećane za troškove kamata. Stopa rentabilnosti investicionog kapitala je manja u tekućoj godini, za (-) 0,28 p.p., u odnosu na prethodnu poslovnu godinu.

RENTABILNOST SOPSTVEONOG KAPITALA			
Naziv pokazatelja	Odnos pokazatelja	2022.	2023
Stopa neto prinosa na sopstveni kapital	Neto dobit / Sopstveni kapital * 100	18.05	25.75

Na ukupnu vrijednost sopstvenog kapitala Društvo generiše 25,75% neto dobiti. Stopa rentabilnosti odnosno neto prinosa na sopstveni kapital (ROE) je veća, u tekućoj godini za 7,70 p.p., u odnosu na prethodnu poslovnu godinu.

RENTABILNOST OSNIVAČKOG KAPITALA			
Naziv pokazatelja	Odnos pokazatelja	2022.	2023
Stopa neto prinosa na osnivački kapital	Neto dobit / akcijski kapital * 100	22.55%	35.87%

Na ukupnu vrijednost osnivačkog kapitala Društvo generiše 35,87 % neto dobiti. Stopa rentabilnosti odnosno prinosa na osnivački kapital je porasla, u tekućoj godini za 13,32 p.p., u odnosu na prethodnu poslovnu godinu.

→ **Solventnost Društva** je sposobnost plaćanja. Društvo je solventno kad je u stanju dospjele obaveze za plaćanje podmiriti o roku dospijanja. Solventnost se mjeri odnosom raspoloživih novčanih sredstava i dospjelih obaveza za plaćanje.

POKAZATELJI SOLVENTNOSTI		
Naziv pokazatelja	2022.	2023
Poslovna imovina (neto)	6,084,068	8,383,355
Ukupne obaveze (bez PVR)	4,834,547	6,990,289
Odnos	1.26	1.20

Društvo je optimalno solventno, sve dospjele obaveze plaćanja su pokrivena raspoloživim novčanim sredstvima.

→ **Pokazatelji zaduženosti** Društva se temelje na strukturi kapitala i izvora finansiranja. Pokazuje koliko je imovine finansirano iz vlastitih, a koliko iz tuđih izvora.

POKAZATELJI ZADUŽENOSTI		
Naziv pokazatelja	2022.	2023.
Ukupan kapital	1,249,521	1,393,066
Ukupne obaveze	4,834,547	6,990,289
Ukupna imovina (neto)	6,084,068	8,383,355
Ukupan kapital/ ukupna imovina	20.54%	16.62%
Ukupne obaveze /ukupna imovina	79.46%	83.38%

Kapital u izvorima finansiranja neto aktive učestvuje sa 16,62%, dok ukupne bilansne obaveze u izvorima finansiranja neto aktive učestvuju sa 83,38%.

→ **Finansijski položaj Društva** je solidan, po svim aspektima/ faktorima mjerenja:

- ✓ Finansijska i zarađivačka moć su u odnosu na specifičnost djelatnosti koju Društvo obavlja, na zadovoljavajućem nivou;
- ✓ Rentabilnost investicionog kapitala, sopstvenog kapitala i akcijskog kapitala je na nivou koji je svojstven djelatnosti koju Društvo obavlja;
- ✓ Društvo je optimalno solventno – ratio od 1,20 potvrđuje da su obaveze pokrivena o roku dospijeca za plaćanje i da je obezbjeđen određeni nivo sigurnosne rezerve solventnosti;

c. Poslovanje Društva

U 2023. godini Društvo je poslovalo u skladu sa postavljenim ciljevima i u skladu sa raspoloživim izvorima finansiranja mikrokredita.

→ **Izvori sredstava** predstavljaju potencijal za kreditno poslovanje Društva.

Ročna struktura izvora sredstava u vrijednosti od 6.536 hilj. KM, prikazana u narednoj tabeli, sastoji se od kratkoročnih izvora (pozajmice od fizičkih i pravnih lica i kredita u finansijskim institucijama) u apsolutnoj vrijednosti od 3.395 hilj. KM odnosno 51,95% i dugoročnih obaveza (kredita od finansijskih institucija-IRB i emitovanih HOV-obveznice) u apsolutnoj vrijednosti od 3.140 hilj. KM odnosno 48,05%.

R.br.	Pokazatelj	2022	2023	Index (3/2)*100
	1	2	3	4
I	Kratkoročne obaveze	2,590,759	3,395,000	131.04
1.	Pozajmice od fizičkih lica	740,000	1,095,000	147.97
2.	Pozajmice od pravnih lica	1,650,000	2,100,000	127.27
3.	Krediti u finansijskim institucijama	200,759	200,000	99.62
II	Dugoročne obaveze	1,933,703	3,140,637	162.42
1.	Zajmovi od fizičkih lica	0	0	0.00
2.	Zajmovi od pravnih lica	0	0	0.00
3.	Krediti od finansijskih institucija (banke i fondovi IRB-a)	864,543	1,393,008	161.13
3.1.	U domaćoj valuti	0	0	0.00
3.2.	Sa zaštitom od rizika	864,543	1,393,008	161.13
4.	HOV - emisija obveznica	1,069,160	1,747,629	163.46
4.1.	U domaćoj valuti	197,236	0	0.00
4.2.	Sa zaštitom od rizika	871,924	1,747,629	200.43
	Ukupno:	4,524,462	6,535,637	144.45

U strukturi izvora učestvuju sljedeći osnovni pokazatelji poslovanja:

- ✓ Pozajmice do 12 mjeseci od fizičkih i pravnih lica, apsolutne vrijednosti 3.195 hilj. KM, predstavljaju 48.89% ukupnih izvora. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je rast apsolutne vrijednosti (+) 805 hilj. KM ili (+) 33,68 p.p.
- ✓ Krediti u finansijskim institucijama do 12 mjeseci, apsolutne vrijednosti 200 hilj. KM, predstavljaju 3,06% ukupnih izvora. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je pad od (-) 0,38 p.p.
- ✓ Dugoročni krediti od finansijski institucija (IRB), apsolutne vrijednosti 1.393 hilj. KM, predstavljaju 21,31% ukupnih izvora. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je rast apsolutne vrijednosti (+) 528 hilj. KM ili (+) 61,13 p.p.
- ✓ HOV-emitovane obveznice na 36 mjeseci, apsolutne vrijednosti 1.748 hilj. KM, predstavljaju 26,74% ukupnih izvora. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je rast apsolutne vrijednosti (+) 678 hilj. KM ili (+) 63,46 p.p.

→ **Kapital** predstavlja strateški, trajni, beskamatni resurs koji je garant sigurnom poslovanju Društva i koji služi za pokriće rizika od mogućih gubitaka koji nastaju zbog loših (nenaplativih) plasmana, lošeg upravljanja i prevara.

Kao što je prikazano u narednoj tabeli, ukupan kapital Društva čini osnovni kapital upisan u sudski registar prilikom osnivanja i promjene vrijednosti kapitala, zatim u skladu sa Zakonom formirane zakonske rezerve (5% od ostvarene tekuće dobiti) i neraspoređena dobit tekuće godine.

STRUKTURA KAPITALA NA 31.12.2023. GODINE (U KM)				
R.br.	Pokazatelji kapitala	Stanje 31.12.2022. godina	Stanje 31.12.2023. godina	Index (3/2)*100
	1	2	3	4
1	Osnovni kapital	1,000,060	1,000,060	100.00
1.1.	Kapital pravnih lica	350,000	350,000	100.00
1.2.	Kapital fizičkih lica	650,060	650,060	100.00
2	Zakonske Rezerve	22,965	34,290	149.31
3	Dobit/gubitak	226,496	358,716	158.38
3.1.	Zadržana dobit	0	0	0.00
3.2.	Dobit/gubitak tekuće godine	226,496	358,716	158.38
3.3.	Gubitak iz ranijih godina	0	0	0.00
4	UKUPAN KAPITAL:	1,249,521	1,393,066	111.49

Najznačajniju komponentu u ukupnom kapitalu predstavlja osnovni apsolutne vrijednosti 1.000 hilj. KM i učešćem u ukupnom kapitalu od 71.79%, na drugom mjestu se nalazi neraspoređena dobit apsolutne vrijednosti 359 hilj. KM i učešćem u ukupnom kapitalu od 25,75%, te zakonske rezerve apsolutne vrijednosti 34 hilj. KM i učešćem u ukupnom kapitalu od 2,46%.

U toku 2023 godine, odlukom Skupštine Društva ostvarena dobit iz 2022. godine je raspoređena u zakonske rezerve i isplatu dividende osnivačima.

I pored isplate dividende, u toku 2023 godine, u vrijednosti od 215 hilj. KM, ukupan kapital je u odnosu na poslovnu 2022. godinu povećan za (+) 144 hilj. KM, odnosno (+) 11,49%. Na povećanje je uticala ostvarena dobit tekuće godine.

→ **Struktura kreditnog portfolija**

Ukupan kreditni portfolijo apsolutne vrijednosti 8.163 hilj. KM, prikazana u narednoj tabeli, je rastao u odnosu na prethodnu poslovnu godinu, i veći je u apsolutnoj vrijednosti za 2.184 hilj. KM odnosno veći je za 36.53 p.p.

Procentualno 90,30% kreditnog portfolija se odnosi na plasiranje mikrokredita ciljnim grupama kao što su radno aktivno stanovništvo, penzioneri i poljoprivredna gazdinstva. Dok se preostali dio od 9,70% odnosi na plasman mikrokredita pravnim licima i preduzetnicima.

STRUKTURA KREDITA U 000 KM					
R.br.	Pokazatelj	vrsta posla	2022	2023	Index (4/3)*100
	1	2	3	4	5
I	Kratkoročni krediti		1,113.50	1,504.73	135.14
1	za poljoprivredu	101	760.03	1,058.88	139.32
2	za registraciju vozila	102	9.95	5.94	59.70
3	penzionerski	103	4.06	5.18	127.59
4	robni	104	19.81	40.89	206.41
5	potrošački	105	144.92	213.15	147.08
6	za refinansiranje	107	2.00	5.00	250.00
7	brzi	108	7.81	11.18	143.15
8	za pravna lica	110	164.92	164.51	99.75
II	Dugoročni krediti		4,865.84	6,658.72	136.85
1	Iz izvora Društva		4,001.31	5,265.72	131.60
1.1.	za poljoprivredu	201	571.70	795.79	139.20
1.2.	za penzionere	203	41.58	59.80	143.82
1.3.	robni	204	4.12	19.19	465.78
1.4.	potrošački	205	2,720.23	3,788.54	139.27
1.5.	refinansiranje	207	404.29	327.29	80.95
1.6.	brzi	208	4.97	15.58	313.48
1.7.	pravna lica i preduzetnici	210	254.42	259.53	102.01
2	IRB krediti		864.53	1,393.00	161.13
2.1.	stambeni	500	32.06	69.07	215.44
2.1.	mikro biznis u poljoprivredi fizička lica	501	492.22	936.49	190.26
2.2.	početne djelatnosti pr. lica i preduzetnici	511	41.02	36.17	88.18
2.3.	mikro biznis u poljoprivredi pravna lica	512	43.06	38.23	88.78
2.4.	za preduzetnike i preduzeća	541	256.17	313.04	122.20
3	Ukupno:		5,979.34	8,163.45	136.53

U strukturi kreditnog portfolija učestvuju sljedeći osnovni pokazatelji poslovanja:

- ✓ Kratkoročni krediti, apsolutne vrijednosti 1.505 hilj. KM, predstavljaju 18,44% ukupnog kreditnog portfolija. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je rast apsolutne vrijednosti (+) 391 hilj. KM ili (+) 35,14 p.p.
- ✓ Dugoročni krediti, apsolutne vrijednosti 6.659 hilj. KM, predstavljaju 81,56% ukupnog kreditnog portfolija. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu ostvaren je rast apsolutne vrijednosti (+) 1.793 hilj. KM ili (+) 36,85 p.p.

→ Klasifikacija kreditnog portfolija

Društvo sprovodi postupak klasifikacije svih kredita i drugih plasmana u skladu sa Odlukom o visini i načinu formiranja rezervi za pokriće kreditnih gubitaka, izdatoj od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske. Takođe na sve kredite i druge plasmane formirane su ispravke vrijednosti u skladu sa MRS 9 i iste su knjižene na jednoj strani odobravanjem odgovarajućeg računa ispravki vrijednosti, a na drugoj strani terećenjem

odgovarajućeg računa troškova. Na izvještajni datum ispravke vrijednosti (IV) i regulatorne rezerve (RR) su izjednačene.

KLASIFIKACIJA KREDITNOG PORTFOLIJA (U 000KM)								
R.br.	Broj dana kašnjenja	Kategorija	Broj kreditnih partija	Portfolio	Učešće kategorija u kreditnom portfoliju (%)	Ispravke vrijednosti (IV)	Regulatorne rezerve (RR)	Razlika (6-7)
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	0		1004	7,854.13	95.82%	0.00	0.00	0.00
2	1 do 15	A	17	89.96	1.10%	1.78	1.78	0.00
3	16 do 30		4	11.84	0.14%	1.91	1.91	0.00
4	31 do 60	B	5	18.16	0.22%	9.31	9.31	0.00
5	61 do 90	C	0	0.00	0.00%	0.00	0.00	0.00
6	91 do 180	D	5	42.07	0.51%	42.66	42.66	0.00
7	preko 180	E	26	180.58	2.20%	180.31	180.31	0.00
	UKUPNO:		1061	8,196.34	100.00%	235.97	235.97	0.00

Na ukupan kreditni portfolio (sastavljen od glavnice, kamata i naknada) koji čini 1.061 aktivna kreditna partija ukupne apsolutne vrijednosti 8.196 hilj. KM za koji su formirane ispravke vrijednosti (IV) / regulatorne rezerve (RR) u vrijednosti od 236 hilj. KM odnosno kreditni portfolio je pokriven IV / RR sa 2,88%.

Kreditni portfolio koji nema kašnjenja u otplati (0 dana kašnjenja) čini 1.004 kreditnih partija apsolutne vrijednosti 7.854 hilj. KM, na isti se ne formiraju IV/ RR. Ovaj dio portfolija u ukupnom kreditnom portfoliju učestvuje sa 95,82%.

Kreditni portfolio sa kašnjenjem u otplati 1 do 15 dana sastoji se od 17 kreditnih partija ukupne vrijednosti 90 hilj. KM, na isti su formirane IV / RR po stopi od 2,00%. Ovaj dio portfolija u ukupnom kreditnom portfoliju učestvuje sa 1,50%.

Kreditni portfolio sa kašnjenjem u otplati 16 do 30 dana sastoji se od 4 kreditne partije ukupne vrijednosti 12 hilj. KM, na isti su formirane IV / RR glavnog duga od 15,00% i kamata od 100,00%. Ovaj dio portfolija u ukupnom kreditnom portfoliju učestvuje sa 0,14%.

Kreditni portfolio sa kašnjenjem u otplati 31 do 60 dana sastoji se od 5 kreditnih partija ukupne vrijednosti 18 hilj. KM, na isti su formirane IV / RR glavnog duga od 50,00% i kamata od 100,00%. Ovaj dio portfolija u ukupnom kreditnom portfoliju učestvuje sa 0,22%.

Kreditni portfolio sa kašnjenjem u otplati 61 do 90 dana u ukupnom kreditnom portfoliju učestvuje sa 0,00%.

Kreditni portfolio sa kašnjenjem u otplati od 91 do 180 dana sastoji se od 5 kreditnih partija ukupne vrijednosti od 42 hilj. KM, na isti su formirane 100% IV / RR. Ovaj dio portfolija u ukupnom kreditnom portfoliju učestvuje sa 0,51%.

Kreditni portfolio sa kašnjenjem u otplati preko 180 dana sastoji se od 26 kreditne partije ukupne vrijednosti 181 hilj. KM, na isti su formirane 100% IV / RR. Ovaj dio portfolija u ukupnom kreditnom portfoliju učestvuje sa 2,20%.

d. Značajni događaji nastali u periodu od datuma završetka poslovne godine do datuma izrade Godišnjeg izvještaja o poslovanju za 2023. godinu

Od završetka poslovne godine do datuma predaje finansijskog izvještaja u Društvu su se desili sljedeći značajniji poslovni događaji:

- ✓ Agencija za bankarstvo Republike Srpske je sprovela sveobuhvatnu kontrolu poslovanja Društva u periodu 30.09.2020. do 30.09.2022. godine.
- ✓ Implementiran Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za banke i druge finansijske organizacije („SL. glasnik RS" br. 86/22);

- ✓ Izrađeni su i usvojeni od strane Upravnog odbora Izvještaji o poslovanju Društva u 2022. godini i isti dostavljeni u APIF i Agenciju za bankarstvo Republike Srpske.

Sjednice Upravnog odbora Društva održavaju se po potrebi, svi poslovni događaji se blagovremeno iznose pred članove Upravnog odbora koji zatim donose odluku po svim pitanjima.

9. VRSTA IZLOŽENOSTI RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU

Članovi Upravnog odbora Društva su na sjednici održanoj 26.07.2017. godine usvojili Strategiju i Politiku upravljanja rizicima. Ovim dokumentom propisuju se bliži uslovi i način identifikacije, mjerenja i procjene rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju, kao i upravljanje tim rizicima.

a. Likvidnosni rizik

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled nesposobnosti Društva da ispunjava svoje dospelje obaveze, i to zbog:

- ✓ povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
- ✓ otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Društvo je dužno da utvrđuje i održava odgovarajući nivo rezerve likvidnosti u skladu sa analizom ročne neusklađenosti njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki (gap analiza) za unapred utvrđene periode koji uključuju i period od jednog dana. Za održavanje odgovarajućeg nivoa likvidnosti koriste se različite tehnike za ublažavanje rizika likvidnosti.

Nivo likvidnosti Društva iskazuje se pokazateljem njene likvidnosti. Pokazatelj likvidnosti Društva predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Društva prvog i drugog reda, s jedne strane, te zbira obaveza Društva po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Društva sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mjesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Društvo je dužno da nivo likvidnosti održava tako da pokazatelj likvidnosti:

- ✓ iznosi najmanje 1,0 – kad je obračunat kao prosjek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mjesecu;
- ✓ ne bude manji od 0,9 duže od tri uzastopna radna dana i
- ✓ iznosi najmanje 0,8 kad je obračunat za jedan radni dan.

Od osnivanja do danas Društvo nije bilo izloženo likvidnosnom riziku, jer raspoloživa sredstva i plasmani su vremenski usklađeni sa aspekta plasiranih kredita i samog iznosa njihovih dospjeća. Osim toga, zaštitom od kreditnog rizika eliminisan je likvidnosni rizik i na strani otežanog pretvaranja potraživanja po osnovu plasiranih mikrokredita u novac.

Društvo nije izloženo likvidnosnom riziku, jer je pokazatelj likvidnosti u svakom periodu godine veći od 1, što je granica likvidnosti. To znači da je likvidna aktiva uvijek veća od obaveza koje dospjevaju u istom periodu.

Sa aspekta upravljanja aktivom i izvorima finansiranja, osnovna strategija upravljanja likvidnošću jeste prvenstveno usklađivanje dospjeća plasmana i izvora.

Aktivnim upravljanjem portfelja mikrokredita postignut je stepen naplate preko 95%, što je jedna od tehnika upravljanja rizikom likvidnosti, što u konačnici garantuje sposobnost obezbjeđivanja sredstava za plaćanje obaveza u budućem periodu po uzetim kreditima i emitovanim obveznicama.

b. Kreditni rizik

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usljed neizvršavanja obaveza dužnika prema Društvu.

Radi preuzimanja kreditnog rizika i upravljanja tim rizikom Društvo je uspostavilo odgovarajući kreditni proces, koji obuhvata proces odobravanja plasmana i proces

upravljanja ovim rizikom. Društvo identifikuje izloženost kreditnom riziku u sklopu procedure za ocjenu zahtjeva za kredit. Društvo se u većini slučajeva angažuje u oblasti „malih kredita“, znači kredita u pojedinačnom iznosu do 10.000 KM.

Specifični rizici koji mogu dovesti do nastanka kreditnog rizika su:

- ✓ smrt korisnika kredita,
- ✓ gubitak zaposlenja odnosno gubitak stalnih prihoda iz kojih se finansiraju obaveze po kreditu,
- ✓ drugi slučajevi zbog kojih klijent može doći u situaciji da ne izmiruje obaveze po kreditu.

Društvo se štiti od uticaja kreditnog rizika na svoje poslovanje prije svega u konstantnoj komunikaciji odnosno pritisku naplate na klijenta, sekundarno kroz adekvatne kolatralne na plasirana kreditna sredstva. Uglavnom su u pitanju mjenice, jemci te administrativne zabrane. Pored toga, Društvo je razvilo odgovarajuću politiku naplate, veoma ažurnu, kojom se svi klijenti prate i pozivaju na redovnoj osnovi kako bi se osigurala pravovremena naplata. U slučaju kada se plasirani krediti ne naplaćuju, Društvo koristi instrumente osiguranja kojima naplaćuje svoja potraživanja a za potrebe naplate putem suda angažovana je advokatska kancelarija iz Bijeljine.

I kao što je prethodno rečeno, procenat naplate kredita je preko 95%, što je osnovni pokazatelj efikasne naplate.

c. Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usljed promjena kamatnih stopa. Društvo nastoji da upravlja različitim oblicima kamatnog rizika, kao što su:

- ✓ rizikom vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cijena (repricing risk);
- ✓ rizikom krive prinosa (yield curve risk), kome je izložena usljed promene oblika krive prinosa;
- ✓ baznim rizikom (basis risk), kome je izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cijena i
- ✓ rizikom opcija (optionality risk), kome je izložena zbog ugovornih odredaba u vezi s kamatno osetljivim pozicijama (kreditni s mogućnošću prijevremene otplate, i dr.).

Društvo će raditi na uspostavljanju procedure za mjerenje, odnosno procenu kamatnog rizika koje obuhvataju značajne izvore kamatnog rizika.

Izvori finansiranja su usklađeni sa plasmanima s obzirom na dospijeće, čime Društvo eliminiše repricing rizik. Sa aspekta vrste kamatne stope, društvo planira u narednom

periodu da se zadužuje po fiksnoj kamatnoj stopi i plasira mikrokredite takođe po fiksnoj kamatnoj stopi, čime se štiti od izloženosti baznom riziku.

Kretanje kamatnih stopa na tržištu nema uticaja na uslove kreditnog zaduživanja. Svi krediti su odobreni po fiksnoj kamatnoj stopi i do dospjeća ne podliježu promjeni kamatne stope. Eventualni rast tržišnih kamatnih stopa nema efekata na izmjenu uslova budućih kreditnih aranžmana jer se konstantnim jačanjem bilansnih pokazatelja Društva povećava bonitet Društva kod povjerilaca, a time se utiče i na smanjenje kamate na pozajmljena sredstva. Sa druge strane, svi mikrokrediti se odobravaju takođe po fiksnoj kamatnoj stopi koja se ne mijenja za cijelo vrijeme trajanja ugovora o mikrokreditu.

Uzimajući u obzir stranu plasmana i zaduživanja, kretanje tržišnih kamatnih stopa nema uticaja na buduće kamatne prihode i kamatne rashode. Osim toga, kretanje kamatnih stopa nema uticaj na vrijednost finansijske aktive jer Društvo nema ulaganja/plasmane u hartije od vrijednosti. Ročna struktura izvora sredstava i kreditnih plasmana nije u direktnoj ili indirektnoj povezanosti sa kretanjem kamatnih stopa na tržištu, te stoga promjene kamatnih stopa ne mogu imati uticaj na njih.

d. Rizik koncentracije

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizlazi iz izloženosti Društva prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika. Rizik koncentracije odnosi se na:

- ✓ velike izloženosti,
- ✓ grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, geografska područja, vrste proizvoda i sl. i
- ✓ instrumente kreditne zaštite, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumenata kreditne zaštite tih izloženosti.

Kontrola rizika koncentracije vrši se uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti koji joj omogućavaju diversifikaciju kreditnog portfolija. Ublažavanje rizika koncentracije Društva sprovodi aktivnim upravljanjem kreditnim portfoliom, kao i prilagođavanjem uspostavljenih limita.

Velika izloženost Društva prema jednom licu ili grupi povezanih lica jeste izloženost od 30 hilj. KM.

Izloženost Društva prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne smije preći 50 hilj. KM.

Društvo se izloženo prema povezanim licima po osnovu obaveza na pribavljene izvora sredstava,.

e. Rizik zemlje

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porijekla lica prema kome je Društvo izloženo, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog nemogućnosti Društva da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posljedica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porijekla tog lica. Rizik zemlje obuhvata sljedeće rizike:

- ✓ političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumijeva mogućnost ostvarivanja gubitka zbog spriječenosti Društva da naplati potraživanja usljed ograničenja utvrđenih aktima
- ✓ državnih i drugih organa države porijekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi i
- ✓ rizik transfera, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarenja gubitka zbog sprečenosti Društva da naplati potraživanja iskazana u valuti koja nije zvanična

valuta države porijekla dužnika, i to usljed ograničenja plaćanja obaveza prema povjeriocima iz drugih država u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih dužnika države porijekla.

U 2022. godini za ocjenu kreditnog rejtinga Standars & Poor's potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B” sa pozitivnim „ izgledima”.

U odnosu na zemlje okruženja BiH ima nešto lošiji kreditni rejting što je ujedno i odraz veće rizičnosti zemlje. Ovim rizikom Društvo ne može upravljati jer nije u njenoj nadležnosti i mogućnosti.

f. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usljed propusta (nenamjernih i namjernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Društvu, kao i usljed nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Veliki je broj uzroka koji dovode do nastanka ovog rizika i nivoi na kojima se pojavljuju.

Kada govorimo o zaposlenima to uključuje gubitke izazvane zbog prevara, neovlaštene radnje, prekoračenja ovlaštenja i gubiti zbog njihovog lošeg ponašanja.

U drugu kategoriju spadaju gubici koji nastaju zbog grešaka, tj. nedostatka softvera, hardvera, razvoja sistema, u servisiranju i sl.

Procesne radnje uključuju gubitke zbog neadekvatne poslovne prakse, nenamjernih grešaka, neadekvatne obrade informacija.

Na kraju, spoljašnji događaji su prirodne nesreće, promjene političkih i ekonomskih uslova, promjene u zakonodavstvu, ili događaji nastali od strane klijenata i poslovnih partnera.

Operativni rizik uključuje i pravni rizik.

Društvo je dužno da identifikuje i procijeni događaje i izvore zbog kojih mogu nastati gubici u vezi sa operativnim rizikom, uzimajući u obzir sve značajne unutrašnje i spoljne faktore. Društvo mjeri, odnosno procjenjuje izloženost operativnom riziku uzimajući u obzir mogućnost, odnosno učestalost nastanka tog rizika, kao i njegov potencijalni uticaj na MKD, s posebnim osvrtom na događaje za koje je malo vjerovatno da će nastati ali mogu izazvati velike materijalne gubitke.

Vrste operativnih rizika koji se mogu ispoljiti su:

- ✓ propusti i greške zaposlenih prilikom odobrenja mikrokredita i prilikom evidentiranja poslovnih događaja,
- ✓ pogrešne procedure i procesi i
- ✓ pravni rizik.

Propusti i greške zaposlenih minimizirani su implementacijom softvera za podršku poslovanju, koji svojim modulima i načinom rada ne dozvoljava da se transakcija sa greškom realizuje.

Potpuno otklanjanje ovog faktora operativnog rizika vrši se putem kontrole koju u ime upravnog odbora vrši odbor za reviziju, gdje se svi poslovni procesi i izvršene radnje pregledaju i kontrolišu.

Procedure i procesi su normativno uređeni kroz sistem internih akata i sistematizaciju radnih mjesta koja definiše sve aktore i izvršioce pojedinih radnji u poslovnim procesima.

10. SUDSKI POSTUPCI

Društvo na 31.12.2023. godine nema sudskih sporova u kojima je tužena strana, dok na drugoj strani Društvo po osnovu naplate dospjelih kreditnih potraživanja od korisnika vodi 20 sudskih sporova (što predstavlja 1,88% od ukupnog broja kredita na dan 31.12.2023. godine) u vrijednosti od 136.hilj. KM (što predstavlja 1,66% od ukupnog iznosa stanja kredita na dan 31.12.2023. godine).

11. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Povezana lica sa Društvom su osnivači društva, članovi Upravnog odbora, članovi Odbora za reviziju i sa njima povezana pravna i fizička lica.

Društvo je u 2023. godini ostvarilo transakcije sa povezanim pravnim i fizičkim licima u domenu pozajmljivanja sredstava za potrebe finansiranja kreditnog portfolija i u domenu zakupa poslovnog prostora.

-- TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (U KM)					
R. Br.	Naziv pokazatelja	Transakcije sa povezanim licima po osnovu pozajmica uzetih od povezanih lica			Transakcije sa dobavljačem
		Pravna lica akcionari Društva i sa njima povezana lica	Fizička lica akcionari Društva i sa njima povezana lica	Fizička lica članovi organa upravljanja i sa njima pov. lica	Povezanim licima
1	Stanje na dan 01.01.2023. godine	850,000.00	0.00	480,000.00	0.00
2	Dugovni promet za period 01.01 -31.12.2023. godine	2,260,000.00	0.00	880,000.00	4,914.00
3	Potražni promet za period 01.01 -31.12.2023. godine	1,610,000.00	0.00	1,080,000.00	4,914.00
4	Saldo potraživanja /obaveza na dan 31.12.2023. godine	1,500,000.00	0.00	680,000.00	0.00

Društvo je u 2023. godini prilikom ugovaranja uslova za kontrolisane transakcije sa povezanim licima ispoštovalo princip „van dohvata ruke“.

12. EKSTERNALIZOVANE AKTIVNOSTI

Društvo je tri usluge povjerilo sljedećim eksternim saradnicima:

- ✓ Usluge vezane za održavanje i razvoj softvera povjerene su pravnom licu Venisoft, Niš, Srbija,
- ✓ Usluge vezane za održavanje i razvoj softvera za obračun plata povjerene su pravnom licu Infosistem doo, Bijeljina,
- ✓ Usluge i advokatske usluge su povjerene AK Ćeklić, Krsmanović i Matić, Bijeljina.

13. SPREČAVANJE PRANJA NOVCA (SPN) I FINANSITANJA TERORISTIČKIH AKTIVNOSTI (FTA)

U skladu sa Zakonom o mikrokreditnim organizacijama („Sl. glasnik RS" br. 64/06i 116/11), Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti ("Sl. glasnik BiH" br. 47/14 i 46/16), Pravilnikom o sprovođenju zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Sl. glasnik BiH" br 41/15) i Odlukom Agencije za bankarstvo o minimalnim standardima aktivnosti mikrokreditnih organizacija na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma (Sl. glasnik RS" br. 68/12) Društvo je donijelo interni akt, Program sa politikama i procedurama za sprječavanje pranja novca (SPN) i finansiranja terorističkih aktivnosti (FTA) koji godišnje ažurira. Navedenim Programom Društvo je odredilo:

- ✓ Geografski rizik,
- ✓ Rizik klijenta,
- ✓ Rizik proizvoda,
- ✓ Politiku prihvatljivosti klijenta,
- ✓ Politiku praćenja klijenta,
- ✓ Politiku upravljanja rizikom od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

Upravni odbor Društva je imenovao ovlašteno lice za SPN i FTA, koje ima odgovornost za koordinaciju svih aktivnosti društva, u praćenju usklađenosti Društva sa svim zakonskim propisima, te ostalim eksternim i internim propisima. O imenovanju ovlaštenog lica za SPN i FTA, Društvo je obavjestilo, Agenciju za bankarstvo Republike Srpske i Finansijsko obavještajno odjeljenje (FOO) koje radi pri Agenciji za istrage i zaštitu BiH.

Društvo vodi registar profila klijenata. Sva dokumentacija u vezi sa identitetom klijenta i podaci o profilu klijenta čuvaju se u dosijeu klijenta. Informacije i podatke o dokumentaciji u vezi klijenata, sa kojima je uspostavljen poslovni odnos i sa kojima su izvršene transakcije čuvaju se 10 godina od dana izvršena transakcije odnosno od dana okončanja poslovnog odnosa na koji se odnosi ta transakcija.

Zbog obavljanja platnog prometa (prliva novčanih sredstava i odliva novčanih sredstava) isključivo preko računa otvorenih u poslovnim bankama Društvo nije imalo gotovinskih transakcija sa klijentima te nije identifikovalo sumnjive transakcije čija vrijednost pojedinačno i povezano iznosi 30.000 KM i više (i u njihovoj protivvrijednosti).

Društvo odgovara na zahtjeve nadležnih institusija (FOO, ABRS, sud itd.), tako što dostavlja traženu raspoloživu dokumentaciju i raspoložive informacije u vezi komitenata i transakcija koje se obavljaju u Društvu.

Odbor za reviziju sprovodi godišnju internu provjeru usklađenosti poslovanja Društva sa internim aktima koji uređuju područje SPN i FTA.

Planovi i prognoze navedene u ovom Godišnjem izvještaju baziraju se na saznanju koje je Društvo raspolagalo u vrijeme izrade izvještaja. Iste su podložne mogućim promjenama usled budućih događaja koji nose poznate i nepoznate rizike radi kojih može doći do odstupanja i razlike između stvarnih rezultata i rezultata projektovanih u ovom izvještaju. Stoga, tačnost prognoza i planiranih vrijednosti se ne može garantovati.

Izradi ovog Godišnjeg izvještaja je posvećena maksimalna pažnja, ali molimo da uzmete u obzir štamparske greške te greške ukoliko su nastale zbog zaokruživanja iznosa.

Izvještaj izradila

Direktor

Jelena Mihajlović

Davor Pejić